

Kate Chopin

Visat núm. 8

(octubre 2009)

per Maria Bosom

El centenar de contes i les dues novel·les que va escriure l'autora nord-americana Kate Chopin ens mostren, a través d'una mirada crítica i amb una gran sensibilitat literària, la vida de la societat de Louisiana del segle XIX, dividida entre amos i esclaus, blancs i negres, rics i pobres. La riquesa del seu llenguatge, que combina l'anglès, el francès crioll i el dialecte dels negres, és un reflex extraordinari de la varietat ètnica i cultural del sud-oest dels Estats Units. Amb la seva narrativa, que, d'una banda, beu dels autors romàntics i, de l'altra, dels realistes francesos com ara Maupassant i Zola, Chopin va crear un univers literari únic que plasma la lluita de l'individu subjugat per qüestions de raça o de sexe per alliberar-se del seu opressor. A causa de la seva crítica aferrissada contra l'esclavitud i la subordinació de la dona, l'obra de Chopin va ser silenciada durant molt de temps per la societat conservadora i tradicionalista del sud profund dels Estats Units. La seva defensa de l'emancipació de la dona, tan revolucionària en aquella època, va fer que l'autora esdevingués un referent per al moviment feminista dels anys vint.

Catherine O'Flaherty que va néixer a St. Louis el 8 de febrer de 1850, era filla d'un irlandès establert al sud dels Estats Units i d'una criolla d'ascendència francesa nascuda a St. Louis. Quan Kate tenia només cinc anys, el seu pare va morir en un accident de tren, i ella es va criar amb la seva mare i la seva àvia. El fet de viure des de ben petita sense un model de patriarca en la família, probablement, va marcar de manera definitiva la seva visió de la dona com a ésser autosuficient, tan revolucionària en el seu temps. Va estudiar a la Sacred Heart Academy de St. Louis, on es va graduar el 1868. Un any més tard va escriure el seu primer relat, «Emancipation. A Life Fable».

El 1870 es va casar amb Oscar Chopin, que pertanyia a la comunitat criolla d'ascendència francesa de Louisiana, amb qui va tenir cinc fills i una filla. El matrimoni es va establir a l'estat de Louisiana, on Oscar tenia les seves plantacions, i allà va ser on Kate va absorbir la major part del material sobre la vida criolla que després plasmaria en la seva obra. L'any 1882, Oscar va morir de malària, i va deixar un munt de deutes a la seva dona. Kate va intentar tirar endavant els negocis del seu marit, però no va tenir èxit i va decidir tornar a St. Louis, a casa de la seva mare, on es va traslladar el 1884 amb els seus fills.

Un any més tard, però, va morir la seva mare, i Kate va caure en una depressió profunda. Només va trobar consol en l'escriptura, i així va iniciar la seva extensa producció literària. Els seus contes, impregnats del color local del sud dels Estats Units, aviat van tenir èxit i es van començar a publicar en prestigioses revistes literàries com ara *Atlantic Monthly*, *Vogue*, *The Century* o *Harper's Youth's Companion*. La majoria dels seus relats es van aplegar en dos volums: *Bayou Folk* (1894) i *A Night in Acadie* (1897). Entre els seus contes més coneguts, cal destacar «*Désirée's Baby*», «*The Storm*», «*The Story of an Hour*», «*La Belle Zoraïde*» i «*Pair of Silk Stockings*». També va publicar dues novel·les: *At Fault* (1890) i *The Awakening* (1899), la darrera de les quals narra la lluita d'una esposa insatisfeta per trencar amb les barreres morals de la seva època. Aquesta novel·la va ser feroçment atacada per la crítica i silenciada durant molts anys en una societat marcada per un fort

conservadorisme.

Profundament descoratjada per la crítica, Kate va tornar al relat curt. Mai no va poder viure còmodament de la seva escriptura i va dependre sempre de les rendes familiars per tirar endavant. L'agost de 1904 va morir a causa d'una hemorràgia cerebral i va ser enterrada al Calvary Cemetery de St. Louis. Tot i que els seus mèrits com a autora no van ser prou valorats mentre era viva, en els anys vint es va acabar reconeixent el valor literari de la seva obra, i Kate Chopin va esdevenir un referent per a les noves generacions dels Estats Units, especialment per a les autores feministes.

L'obra de Kate Chopin no va arribar a Espanya fins a la dècada dels vuitanta, quan es va traduir per primera vegada a l'espanyol la novel·la més polèmica de l'autora nord-americana, *The Awakening*. Pel que fa a la recepció de l'autora en llengua catalana, només comptem amb una única novel·la traduïda al català. Es tracta de *The Awakening (El despertar)*, traduïda per Ernest Riera i Arbussà i publicada per Columna l'any 1997. I és que les lletres catalanes, enterrades en la clandestinitat durant quaranta anys de dictadura, encara avui s'estan restablint de tants anys de silenci forçat. Per aquest motiu, queden molts buits en la recepció de la literatura universal a Catalunya, que afortunadament es van omplint de mica en mica.